Analizy OSW

OŚRODEK STUDIÓW WSCHODNICH 12.01.2011 www.osw.waw.pl

Koniec rosyjskiego monopolu na dostawy ropy do Serbii

Zgodnie z zobowiązaniami serbskiego rządu wobec Unii Europejskiej, 1 stycznia kontrolowana przez rosyjski koncern Gazpromnieft' spółka Naftna Industrija Srbije (NIS) utraciła pozycję monopolisty w dostawach ropy i produktów naftowych do Serbii. Liberalizacja przyczyni się do zwiększenia konkurencji na serbskim rynku naftowym, stanowi również sygnał, że Belgrad jest zdecydowany kontynuować politykę integracji z UE.

Dotychczas całość dostaw ropy i produktów naftowych (ok. 4 mln ton ropy rocznie) realizowana była za pośrednictwem największej spółki paliwowej w Serbii – koncernu NIS. Od grudnia 2008 roku jest on kontrolowany przez rosyjski koncern Gazpromnieft', posiadający większościowy pakiet akcji NIS (51% Gazpromnieft', 29,9% skarb państwa, 19,1% mniejszościowi udziałowcy). Ze względu na proces modernizacji zakładów NIS (m.in. rafinerii w Panczewie oraz w Nowym Sadzie) spółka miała zagwarantowany monopol na import ropy. Uderzało to w głównych konkurentów spółki na rynku serbskim – węgierski MOL, austriacki OMV oraz rosyjski ŁUKoil – które były zmuszone zaopatrywać się w paliwa produkowane w rafineriach NIS.

Liberalizacja prawdopodobnie przyczyni się do obniżki cen oraz poprawy rynkowej pozycji konkurentów, przede wszystkim spółki MOL. Niewykluczone również, że skorzysta z niej inny rosyjski koncern – spółka Zarubieżnieft', która posiada rafinerię w sąsiedniej Bośni. Jednocześnie Belgrad politycznie dyskontuje przyjęte regulacje, podkreślając, że przedkłada spełnienie wymogów związanych z dążeniem do członkostwa w Unii Europejskiej nad tradycyjnie więzi przyjaźni z Moskwą. <dab>